PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW KART PRACY · HISTORIA · KLASA 4

Dział 2. Początki państwa polskiego

Legendy a historia, Mieszko I i Dobrawa, gród, drużyna, książę, chrzest 966, koronacja Bolesława Chrobrego 1025, jak badamy najdawniejsze dzieje. Także dla klas 5–6. Dla ucznia klasy 4: proste polecenia, praca ze źródłem, osią czasu i mapą, ilustracje.

Karta	Temat	Zadania
1	**Początki państwa polskiego** Legendy a historia, Mieszko I i Dobrawa, gród, drużyna, książę, chrzest 966, koronacja Bolesława Chrobrego 1025, jak badamy najdawniejsze dzieje. Także dla klas 5–6	8 zad. 32 pkt
2	**Pierwsi Piastowie – ćwiczenia podstawowe** Postacie, daty, legendy	4 zad. 14 pkt
3	**Pierwsi Piastowie – utrwalenie** Przyczyny i skutki chrztu, drużyna, koronacja	4 zad. 12 pkt
4	**Pracuję ze źródłem – kronika** Analiza tekstu kronikarskiego, mapa, wiarygodność kroniki	5 zad. 14 pkt
5	**Sprawdzian: pierwsi Piastowie – grupa A** 30 minut · 20 pkt	6 zad. 20 pkt
6	**Sprawdzian: pierwsi Piastowie – grupa B** 30 minut · 20 pkt	6 zad. 20 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny dla klasy 4 szkoły podstawowej (rok szkolny 2026/2027). Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Początki państwa polskiego

Legendy a historia, Mieszko I i Dobrawa, gród, drużyna, książę, chrzest 966, koronacja Bolesława Chrobrego 1025, jak badamy najdawniejsze dzieje. Także dla klas 5–6

KARTA 1/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 32 pkt

Przypomnij sobie

- O początkach Polski opowiadają **legendy** (o Lechu, Czechu i Rusie, o Popielu i Piaście, o smoku wawelskim). W legendzie prawda miesza się ze zmyśleniem: **Gniezno** i ród **Piastów** istniały naprawdę, ale gniazdo białego orła i myszy, które zjadły Popiela, to wymysł.
- Pierwszym władcą Polski znanym ze źródeł był **książę Mieszko I** z rodu Piastów (X wiek). **Książę** to władca, który rządzi krajem i dowodzi wojskiem.
- Państwo Mieszka miało wiele **grodów** – osad otoczonych drewnianym wałem i fosą. Najważniejsze były **Gniezno** i **Poznań**. Księcia strzegła **drużyna** – oddział zawodowych wojowników, których utrzymywał władca.
- W 965 roku Mieszko poślubił czeską księżniczkę **Dobrawę**, która była chrześcijanką. W **966 roku** Mieszko przyjął **chrzest**. Polska stała się częścią chrześcijańskiej Europy: zyskała sojuszników, a do kraju przybyli duchowni, którzy umieli czytać i pisać.
- Mieszko powiększał swoje państwo: oprócz ziem wokół Gniezna i Poznania (to **Wielkopolska**) rządził m.in. **Pomorzem**, **Śląskiem** i ziemią krakowską (**Małopolską**).
- W **1000 roku** do Gniezna przybył cesarz Otton III – był to **zjazd gnieźnieński**. Cesarz modlił się przy grobie świętego Wojciecha, a w Gnieźnie powstało **arcybiskupstwo** – Polska miała odtąd własnego arcybiskupa. W **1025 roku** syn Mieszka i Dobrawy, **Bolesław Chrobry**, koronował się na **pierwszego króla Polski**. Koronacja pokazała, że Polska jest niezależnym królestwem.
- O najdawniejszych dziejach dowiadujemy się z **kronik** (najstarszą kronikę polską napisał na początku XII wieku **Gall Anonim**) i z badań **archeologów**, którzy odkopują grody, groby, monety i narzędzia. Nie wiemy, jak wyglądał Mieszko I – nie zachował się żaden jego wizerunek z tamtych czasów.

Początki państwa

Mieszko I – chrzest w 966 r.
Jan Matejko, Mieszko I, rysunek z Pocztu królów i książąt polskich, 1890–1892

gród – osada otoczona wałem

chrzest – obraz z XIX wieku
Jan Matejko, Zaprowadzenie chrześcijaństwa, obraz, 1889

Bolesław Chrobry – król od 1025 r.
Jan Matejko, Bolesław Chrobry, rysunek z Pocztu królów i książąt polskich, 1890–1892

Podgląd • Pierwsza Ławka

Przykłady z wyjaśnieniem

Przykład 1. Dlaczego chrzest Polski był ważny?

Polska stała się częścią chrześcijańskiej Europy: zyskała sojuszników, a duchowni przywieźli pismo i naukę.

Przykład 2. Co w legendzie o Piaście może być prawdą, a co jest zmyśleniem?

Prawdą jest, że ród Piastów rządził Polską i że jego siedzibą było Gniezno. Zmyśleniem są cudowni wędrowcy i myszy, które zjadły Popiela.

Przykład 3. Skąd wiemy, jak wyglądał gród?

Archeolodzy odkopali resztki wałów, domów i bram, np. w Gnieźnie, Poznaniu i na Ostrowie Lednickim.

Zadania

1 Uzupełnij podpisy na osi czasu. ___ / 3 pkt

Początki państwa polskiego

1. 966 – _____
2. 1000 – _____
3. 1025 – _____

2 Połącz pojęcie z wyjaśnieniem. ___ / 4 pkt

1. gród	a) władca, który rządził krajem i dowodził wojskiem
2. drużyna	b) osada otoczona wałem i fosą
3. książę	c) przyjęcie wiary chrześcijańskiej
4. chrzest	d) oddział wojowników utrzymywany przez władcę

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

3 Połącz postać z opisem. ___ / 4 pkt

1. Mieszko I	a) autor najstarszej kroniki polskiej
2. Dobrawa	b) przyjął chrzest w 966 roku
3. Bolesław Chrobry	c) czeska księżniczka, żona Mieszka I
4. Gall Anonim	d) pierwszy koronowany król Polski

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

4 Uzupełnij zdania. ___ / 3 pkt

1. Ród, z którego pochodził Mieszko I, to _____.
2. Najważniejszymi grodami państwa Mieszka I były Gniezno i _____.
3. Syn Mieszka, który w 1025 roku został królem, to _____.

Pierwsi Piastowie – ćwiczenia podstawowe

Postacie, daty, legendy

KARTA 2/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 14 pkt

Pamiętaj: jeśli czegoś nie pamiętasz, wróć do karty 1 i poszukaj w ramce „Przypomnij sobie".

Jan Matejko, Mieszko I, rysunek z Pocztu królów i książąt polskich, 1890–1892

1 Połącz postać z opisem. ___ / 4 pkt

1. Mieszko I	a) cesarz, który przybył na zjazd w Gnieźnie w 1000 r.
2. Dobrawa	b) pierwszy władca Polski znany ze źródeł, przyjął chrzest w 966 r.
3. Bolesław Chrobry	c) pierwszy koronowany król Polski (1025)
4. Otton III	d) czeska księżniczka, żona Mieszka I

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

2 Uzupełnij daty. ___ / 3 pkt

1. chrzest Polski: _____ 2. zjazd gnieźnieński: _____ 3. koronacja Bolesława Chrobrego: _____

3 Połącz legendę z jej bohaterami. ___ / 3 pkt

1. legenda o Lechu, Czechu i Rusie	a) Krak i szewczyk Skuba
2. legenda o Piaście	b) trzej bracia i biały orzeł
3. legenda o smoku wawelskim	c) Popiel i ubogi kołodziej

1 ____ 2 ____ 3 ____

4 Oceń prawdziwość zdań. ___ / 4 pkt

1. Żona Mieszka I, Dobrawa, pochodziła z Czech.	P	F
2. Gniezno było jednym z głównych grodów państwa Polan.	P	F
3. Bolesław Chrobry był synem Dobrawy i Mieszka I.	P	F
4. Zjazd gnieźnieński odbył się w 1025 roku.	P	F

PIERWSZA ŁAWKA

Sprawdzian: pierwsi Piastowie – grupa A

30 minut · 20 pkt

KARTA 5/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 20 pkt

1 Uzupełnij. ___ / 3 pkt

1. Kraina, w której leżały Gniezno i Poznań: _____
2. Cesarz, który przybył na zjazd w Gnieźnie: _____
3. Autor najstarszej kroniki napisanej w Polsce, mnich na dworze Bolesława Krzywoustego: _____

2 Połącz postać z legendy z jej opisem. ___ / 4 pkt

1. Piast	a) zły książę, którego według legendy zjadły myszy
2. Popiel	b) ubogi kołodziej, od którego wywodzi się nazwa dynastii
3. Lech	c) brat, który założył gród w miejscu gniazda orła
4. Krak	d) władca z legendy o smoku wawelskim

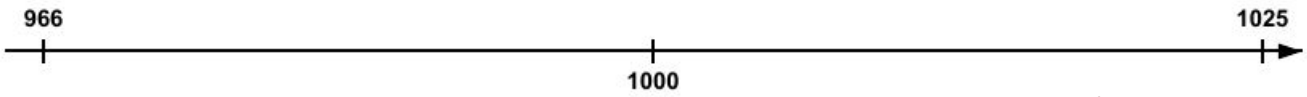
1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

3 Oceń prawdziwość zdań. ___ / 4 pkt

1. Chrzest Polski odbył się w X wieku.	P	F
2. Pierwsze biskupstwo w Polsce powstało w Poznaniu.	P	F
3. Bolesław Chrobry był ojcem Mieszka I.	P	F
4. Legenda o Piaście jest źródłem opisującym prawdziwe wydarzenia.	P	F

4 Przyporządkuj wydarzeniom daty zaznaczone na osi czasu. ___ / 3 pkt

Początki państwa polskiego

1. zjazd gnieźnieński – _____
2. koronacja pierwszego króla Polski – _____
3. chrzest Mieszka I – _____

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Początki państwa polskiego – zestaw 6 kart pracy z kluczem, klasa 4

Podgląd pokazał 5 z 15 stron. Pełna wersja: 15 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Początki państwa polskiego – 8 zadań, 32 pkt
- Karta 2: Pierwsi Piastowie – ćwiczenia podstawowe – 4 zadania, 14 pkt
- Karta 3: Pierwsi Piastowie – utrwalenie – 4 zadania, 12 pkt
- Karta 4: Pracuję ze źródłem – kronika – 5 zadań, 14 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: pierwsi Piastowie – grupa A – 6 zadań, 20 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: pierwsi Piastowie – grupa B – 6 zadań, 20 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje przykłady z wyjaśnieniem.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/historia-klasa-4-dzial-02-poczatki-panstwa-polskiego-zestaw